

ча кожному додано яскраву і теоретичну характеристику. Одні ті самі мотиви повертають ся в нескінченість, витрачаючи терпеливість. Ніяка сцена не оживляється ся. Можна з Емануїлом проходити дороги цього світосекретного города, можна з ним падати під ударами каменюк фанатичної ярби — далеко, далеко видається се все... Коли прочитується ся історія цього „дурня в Христі Емануїла Квінта“, то рівночасно стаємо учасниками переживань кого другого. І сей другий, що все, світлотінь, стоїть за Емануїлом Квінтом, не є хто инший, як Ісус з Назарета. Ажже тут є все: хрещення і побут у пустині, вечерея і вмивання ніг, Квінт благословить діти. Квінт їсть з грішниками. Є тут Петро і Андрій, пильні ученики; Іван, улюбленець, положить свою голову на його рамя. Юда сповнить самогубство, він зрадив його. Марія Магдалина впаде йому плачучи до ніг. Автор иноді сам не ставить ся до свого героя серіозно, ніколи таки на добре підсміхається з його вчинків та проголошуваних проповідий; иноді знову не знати, чи автор від себе говорить, чи в імені Квінта? Не перепроваджено теж ясно, чи Емануїл Квінт мав себе справді за Христа, чи за його пророка, на слідника або таки справжнього сина божого? Раз чуємо се, раз инше, то знову одно і друге. З того видно, що і автор мабуть не знає, кого має перед собою; иноді вивисимо вражіння, що він у клопоті, що зробити з своїм героєм. Правда, раз висловив ся про його: „Він (Квінт) не сумнівав ся в тому, що Спаситель був у йому, через його ділав силою чуда і сим робом потвердив його призначення апостольства“. Одначе пізнійше зображування вказують на що иншое, на туманну сумішку і суперечности.

Початок повісти доволі гарний: інтересний він аж до сповнення першого чуда на хорім Шарфі, пізнійше приходять предовжезні наразфразования цитатів з євангелій і вони привалюють собою і своїми повторюваннями все инше.

Повість починається ся виходом Емануїла Квінта з бідної хатчини. Йде босий, обдертий, з відкритою головою, блудить по полях, а коло одинадцяті години наблизив ся до церкви, вийшов на підвисненне і став проповідувати згромадженому народови. Говорив про покайненне та остро виступав проти багатих і пануючих. Підійшов жандарм, стягнув проповідника з підвиснення і попровадив його серед насміхів до поліції. Тут його скартали міцно і прогнали. По дорозі стрінули його два брати Шарфи і запровадили його до хорого батька. Квінт підніс спокійно руку і положив на хорого. Хорий заснув під сим дотиком. Сини втішили ся, бо отець не спав уже кілька ночей. Признали в Квінті чудодійну силу. Він почув у собі безкрає утасливленне. Йому здавало ся, що чує довкола себе шум святого Духа. Опісля сложили разом бідну вечерю. По вечері приніс старший Шарф святе письмо і положив перед Квінта.

Він глядів у книжку. Поодинокі речення підсували йому тему до бесіди. Хлопці переходили перед домом, а коли побачили Квінта, попрутували лице до вікна і карикатуровали його міни. Шарфи готові були пімстити ся за свого учителя. Квінт глинув на гнівливне лице і проговорив: „Щасливі лагідні. Вживай силу для покори, твою відвагу для терпливости, а твій запал зміняй на любов до Бога“. Опісля полишив Шарфів та пішов у гори та ліся. В побожному упоєнні вийшов на найвищий шпиль, підіймав руки до неба, щось шопотів і глядів з якоюсь ожиданкою на схід. Коли побачив розсіпані проміння сонця, попав у безтямну, сонливу екстазу. Коли пробудив ся, було пополудне; почував себе відсвіженим і вповні щасливим. Зійшов до потоку, умив ся і покріпив ся водою. Відси пішов до хатчини, що стояла на окрайці ліся. Тут подали йому хліба. Мандрував пустими полями, далеко від людей. Коли смеркало ся, прийшов до одного села, де його не знали ще. З иньшими зайшов до школи, де проповідник патнував кренко зопутте світа і сих, що ширять його. По скінченій проповіді розмовляв Квінт з проповідником. Квінт своїми висловами зробив вражінне, немовби се був Христос. На другий день стрівули ся оба в полі; до них прилучив ся ще один молодий чоловік. Всі три спочували себе в тісному звязку. В їх серцях горіла любов до когось невидимо присутнього і відчували яєсь „містичне щасте“. Говорили про тайну хрещення. Проповідник був сеї гадки, що належить тільки дорослим уділяти свої тайни. Він охрестив тепер Квінта. Над головою пролетіла пара диких голубів... Се нагадало їм хвилю хрещення Христа. Розлучили ся. Квінт став порівнювати своє жите з житем Ісуса. В його була безмежна любов до Христа. Він хотів у всьому вподобити ся йому. Хотів пробути сорок днів у пустині. В сих днях мав бути в йому Спаситель. Стрінув його вахтмайстер і хотів арештувати, але роздумав ся й лишив його. Третього дня своєї мандрівки зайшов у гірські ліся. Тут стало йому нієково. Гук і шум ліся трівожили розбурхану уяву. В тому дочував ся голос сатани. Дійсність уважав за відблиски душі, тим то „небо, хмари, сонце, день, ніч, місяць і зорі являли ся як чиста містерія“. Тиша розвернула перед ним острах. „Здало ся, немов би стіни його ества розпали ся, а його нутро стало безмежне. В обожанню сеї тиші мусів його дух творити за все образи, ряд образів, що мчали як при швидкій їзді“. Зайшов у скелисту нечеру. Тут почув якусь напівсвідому роскіш, що робила йому людей ненависними. Сон простелив ся над ним і скував йому привиди. „Як кров у жилах, говорить автор, сього дурня брєніла горячо, так здавало ся йому, що гомонить уся природа. У всьому було щось з примаєливої наготи... Подув голого зринав зі всього“. Перед ним привид гарної голої жінки. Пробудив ся і закликав: „Щезай

геть від мене сатано!" Опісля став продумувати над чоловічою натурою Христа. Його сповнила велика любов до людськості, бо вона мешкає в божества. Йому забажало ся злучити ся з людьми. Стрінув ся з Шарфами, що по смерті батька позбули ся майна і пішли за Квінтом. Зайшли до нужденної хатчини, де лежала напівгола хора жінка. Її нужда зробила хаос у думках Квінта. Не знав, у чому знайти для неї розраду? „Ся жінка не буде оглядати земного раю будучини“. Треба отже „з Богом і в Бозі, по прикладу Ісуса, жертвувати себе для людей“. Вночі дістала чотирнадцятилітня донька судорожні болі, стала вити несамовитим голосом. Прикликали Квінта. Він велів принести води і грізно заговорив до неї. Се заспокоїло хору і вона задрімала біля боку матери. В полудне пробудила ся і оповіла, що бачила в сні Ісуса. Проїшла чуття про се уздоровлення по околиці. Були зелені свята. Зіхалось велике множество народа з усякими хоробами та каліцтвами до чудотворного Квінта. Він злякав ся. Вислав власника хатчини, аби розповів, що він „бідний чоловік“, такий, як і всі, що потребують помочи. Люди не слухали, тільки стиснули ся перед вікнами і кликали ратунку. Вийшов Квінт. Люди кинули ся цілувати руки, ноги і підрану одежу. Став говорити проповідь про духа, але народ не розумів її. Коли скінчив, усі каліки наблизили ся і благали ратунку. Він перестрашив ся, утікає до хати, а тут хора жінка і донька молять його о поміч. Тоді він утікає задніми дверми від згромадженої юрби...

Блукаючи по горах, стрінув ся з поліцією. Сковано його і його товаришів та всаджено до тюрми. Емануїл мав тут сон, що Христос прийшов до нього і запитав ся: „Емануїле, чи любиш мене?“ Квінт potwierдив. Шарфів випустили з тюрми, а Квінта переведено до заведення божевільних. Тут признали його за здорового. Порішено віддати його під батьківський дозір. Жандарми провадили його. Ся подорож була йому найтяжшою мукою. Безконечні насміхи і наруги падали на його голову від знайомих. Се його боліло дуже. Він прецінь сим людям не зробив нічого злого. За що вони збиткують ся? Зараз на порозі свого дому дістав у лице від вітчима, опісля посинали ся лайка і прокльони. Потім третього дня покликав його пастор до себе і заявив йому, що одна пані хоче бачити Квінта в себе. Одначе Квінт каже, що йому нікого й нічого не треба, тільки Христа. Між пастором і Квінтом вела ся релігійна дискусія про вислови св. письма. Пастор вирозумів, що наука Квінта хибна і темна. Не могли порозуміти ся. Пастор давав йому гроші і відсилав його до „Гуравської“ пані. Квінт не прийняв гроший. До його прийшли товариші Шарфи. Вечером зібрали ся за селом Шарфи, ткач Шуберт, кравець Швабе і багато інших та ждали Квінта. Всі розвідували ся, чи справді він Христос? Прийшов і став оповідати не-

виразно, хто він. Але присутні не слухали його слів, вони були певні, що се Христос. Раптом проїс ся свист і зявили ся замасковані люди. Прихильники Квінта розбігли ся, лишив ся він сам. Трьох стало тягти його до озера, аби втопити, але один з прихильників виратував його. Квінт захорів з сього нападу. Згадувана пані прислала лікаря, а описля забрала його до своєї захоронки-лікарні. Тут відвідала його і він зробив на неї гарне вражіння. До його прийшов пастор і переконував, що він ніщо инше, тільки „син теслі з Гісдорфу і найгірший, останній, негідний слуга Господа“. Пробував тут левий час, але відси старали ся його видалити, як небезпечного мрійника; висмівали його, найменували ошуканцем. Суперечки і божевілья між його прихильниками викликали його з захвистного місця пані Гуравської. Донька огородника пішла за ним, кинула ся йому на груди, одначе Квінт поборов себе і відсунув молоду дівчину та попровадив до дому до родичів. На дорозі стрінув їх знайомий пан, забрав насильно панну Рут до повоза, а Квінта безмилосердно вилаяв: „З тобою під ключ!“ Квінт стояв і мовчав, описля проговорив: „Невже я поповнив гріх?“ Пан картав його гостро за зведення дівчини. Зібрана юрба теж відгрожувала ся Квінтови. „Хто з вас людий може обвинувачувати мене за гріх?“ відповів Квінт. Сміх. „Справедливий мусить терпіти наругу“. Пан відіхав, а Квінт відійшов і проповідав. За се впала грізна погроза каміновання, а навіть один камінь зранив йому лице. Обтер кров і помандрував до ліса, який зробив на йому чудний настрій. Тут стрінув його пастор Натаваель і син власника сього лісу. Зайшли на лісничівку і провадили релігійну розмову. Поява його товаришів зробила його безтямним. Острах у присутних. Кожному здавало ся, що тратив найдорожшу особу. Квінт пробудив ся і став говорити: „Я був у небі“. Полишив лісничівку і пішов з товаришами до Гуровського замку. Походив по парку, а описля зайшов на цвинтар. Щось продумував. Перейшов через подвірє школи, трохи пристанув і заговорив: „Вачу я все в останне!“ Мандрували далі. В однім селі затримали ся. Квінт пішов до пароха, який хотів дати йому занятте. Квінт відповідає на се: „Я цар! Я пан світа, що перемиг світ! Бо я і отець, я і цар, я і Господь одно“. Парох запитав: „Хто сей цар і Господь, про якого говориш?“ „Господь — се дух... Я Христос“. Парох міцно накричав на його за се. Квінт забрав ся, мандрував швидко, аж опинив ся в Бресляві, де подано йому часопись, яка найменувала його божевільним, релігійним мрійником. Віддаючи часопись говорив: „Я визволив ся з людського страху. Коли-б я сказав, що я не Христос, сян Бога, то мусів би відректи ся від мойого вітця, мусів би відректи ся перед ним себе, Христа і Бога“. Тут приходили до його дівчата, жінки, прости-тутка Елізе Шубріх, мушини, тут являли ся люди різних станів. Перед

ним розкрила ся ціла їх нужда... Усім давав таку науку, щоб за зло відплачували ся добром. „Хто візьме тобі верхню одежу, сьому подаруй ще й сорочку“. Заходив і по нічних норах і голосив свою науку. Товариші стали зусильно домагати ся, аби їм показав Бога Отця. Він з розпуки лояв руки. Всі, крім одного, кинули ся на його безжолосердно. Не зважав на се, але став їм умивати ноги та попросив усіх аби розійшли ся з ним. Квінта взяли до в'язниці, бо обвинувачували його в убивстві Рути, а принаймні в співучасті. Де-які з його прихильників поповнили самогубство. І всьому приписано вину Квінтови... В тому теж була зрадлива рука його товариша...

Може трохи задовго забарив ся я при подаванню зверхніх подій та товчків, біля яких кружляють предовгі, неясні, суперечні парафрази евангелій. Та зробив я се тому, аби виказати, що автор не знав, як кермувати своїм героєм, у які ставляти його ситуації, щоб виготовлені парафрази приладнювали ся до них та набирали справжніх ціх дійсности. Автор мав перед собою модель, але він захотів пододавати йому таких додатків, аби станула оригінальна статуя. Одначе сі додатки тільки опоганили і скарикатуровали первісний модель. Я відношу вражіння, ще раз зазначаю се, що автор не мав ясного пляну у своїй роботі, тим то ся будівля така нескладна, несиметрична і яро сороката...

Не пощастило ся і італійському письменникови Фогацарови з його релігійним романом „Leila“. Сей роман був написаний мабуть з тим наміром, аби злагодити свої конфлікти з католицькою правовірністю, в які ввійшов у своїм романі „Il Santo“. Авторова увага була звернена в сей бік, тим то тенденційні балаканки про релігійно-етичні питання затемнили, усунули на другий плян артистичні чинники в сьому творі. Провідні ідеї не є впливом зображених подій, тільки голословними проголошуваннями. В романі повно туманности, неясности. Причина сьому, що головний герой Массімо Альберті, як мабуть і сам автор, не має ясно виробленої мети, ані ясно зазначених шляхів у своїй діянні, хитаєть ся між двома огнями: між строго-догматичним католицизмом і модернізмом. Сі хитання затемнюють його вчинки, так що ми не можемо здати собі докладної справи з його роботи і проповідуваних наук. У романі говорить ся багато, вирази озазначаю: говорить ся, а не зображуєть ся, — про різні напрямки, течії та партії в лоні самого католицизму; все те недоладно попричілюване до старань та заходів Массіма Альберті дістати за подругу багату Леїлу.

За те італійська література дістала в минулому році пренишний роман „Il nostro padrone“ (Наш пан) з під пера звісної письменниці Грації Деледи. Сей роман заслугує вишви на се, щоб про його заговорити

докладно, подрібно. Маю надію в коротці се зробити. Тут зазначую лише коротко, що авторка подала нам, на романічному підкладі широкий, чудовий малюнок з життя мешканців Сардинії, між якими найшовся чужинець, зайда Бруно Папі з Касентіно. Сей Бруно, мов який злорадний фатум, порозсновував сіти, в яких стали розгравати ся важкі трагедії... Подружжя погони за грошем і почування серця — се ті два страшні вороги, що сироваджують безповоротні страти та спричиняють руїни...

Доволі інтересну річ подала нам жінка драматурга André Picard-a Мадлена в своїому романі „Mesdames Balmain“. Роман робить вражіння безиретенціональності, наївності... По мойому, в сій простоті, наївності та влучній характеристиці введених осіб лежить весь чар сього твору. Проживає вдова з гарною, кокетною донькою (Eliane Balmain). До них навідуєть ся музик. Починають ся кокетовання, які кінчають ся залюбленнем доньки в музику. Але шорстке, нечемве поведенне дівчини бентежить його, закриває перед ним справжні почування, робить його байдужим до неї. Музик став уважнійше приглядати ся до матери. З сих приглядань почали виростати обопільні, любовні симпатії, яким мати не боронила приступу, коли завважила холодне поведенне доньки. Коли любовні зносини між матірю і музиком стали явні, довька остовпіла... невмолима дійсність вразила її безмежно. Розлучена рішаєть ся вийти заміж, коли тільки трапить ся нагода, хоч і без любови, але раз зроджене чутте до музика не втихає...

Як бачимо, авторка порушила цїкаву тему, мабуть ніколи не торбану, а принаймні ніколи так майстерно не перепроваджену. Характеристику осіб чудова, психологічні умотивовання вірні. Все підглянене, завважене, все на своїому місці, навіть найтонші поворушення серця схоплені вправною, вмілою рукою. Роман має високу, артистичну вартість, тим то викликає в читачу вже з самого початку великий інтерес та зацікавлення. А тепер між повінею романів тяжко стрінутися щось замітного...

Р. Кіплінг обдарував своїх земляків у ювілейному році збіркою діточих оповідань п. з. „Rewards and Fairies“. Усіх оповідань у збірці одинадцять. Кожда історійка має на початку і кінці кілька стрічок поезій. Автор виводить середньовічних, романтичних героїв. Усі вони мають за завдання викликати в молодих серцях патріотичні почування для могутности англійського народа та поширювати імперіалістичні тенденції.

Новини західньо-європейських літератур.

Дня 7 марта 1911 р. понесла Італія велику втрату через смерть Антоніо Фоґацара. Його вважали за одного з найважніших представників сучасної італійської літератури. Як до Ясної Поляни, так теж до Орії мандрували цікаві чужинці, щоб поглинути та почути дещо від італійського малого Толстого. Толстой і Фоґацаро придбали собі шумний розголос своїми тенденційними писаннями; сей останній став широко звісним по найбільше через свій роман „Il Santo“, що мав за завдання впровадити в церковно релігійне життя „модерні“ напрямки. Розуміть ся, роман опинив ся на індексі. Ся подія викликала в пресі різні гадки й широку дискусію, а через те й пронесла імя Фоґацара далеко-далеко поза межі Італії.

Антоніо Фоґацаро родив ся 26 марта 1842 р.; по укінченню юридичних студій в Турині віддав ся вповні літературній роботі. Писав вірші, романи й новелі. Перший того твір — поема „Miranda.“ Все, що могло ворухить песимістично настроєну молодечу душу поета, знайшло тут яркий відголос. Видко ще деяку невірність, наївність у поглядах та думках, але кожний відчував справжню ширість чуття, а се найважніший завдаток поетичної творчости. Невдовзі появила ся збірка поезій „Valsolda.“ Поет оспівує тут своє родинне місце та передає вражіння й настрої, які викликала в йому краса природи. Та не у віршах вросло значінне і розголос Фоґацара. Славу придбав він собі романами: „Malombra“, „Daniele Cortis“, „Il Mistero del Poeta“; найбільшого признання та розповсюдження діждали ся „Piccolo mondo antico“, роман з часів зусильних заходів коло злуки Італії в одно суцільне тіло і „Piccolo mondo moderno“, що доторкаєть ся сучасних відносин Італії. Деякі з сих романів мають високу артистичну вартість. Останні „Il Santo“ і „Leila“ пронизані виразними тенденціями.

Lucciano Zucconi подав доволі інтересну збірку одинацятьох новель в. з. „Donne e fanciulle“ зі замітною передмовою, яку можна вважати синтезом оброблюваних новель. Автор бере під розвагу взаємні відносини між мужчиною і женщиною та доходить до сього, що в жіночих трагедіях провинюють ся головню мужчини, тому жінки повинні бути все обережні... Характеристика та ціле зображування мужчин виходить у надто темних колірах.

З під руки Clarice Tartufari вийшов гарний роман „Eterne leggi“. На соціальному підєладі, тобто на боротьбі між дідичами, робітниками й мужиками проводять ся любовні, еротичні події. Авторка вельми влучно звязує соціальні й еротичні чинники в одно. Коли читачеви стає вже надто душно від серцевих пристрастей, тоді прохолоджуєть ся в соціальних малюнках.

В французькій літературі відомий Georges Ohnet історичним романом „Pour tuer Bonaparte“. Та ця повість попри багато гарних примет показує, що творча сила автора клонить ся на захід... Перед ним стоїть готовою модель: Dumas старший і він по невольницьки переробляє його. Тут виведені на сцену еротично-заговорні пригоди, які нависли до історичного атентату Rue Nicaise з 1804 р.

Доволі цікаву та інтересну тему взяв ся розробляти в романі „La Mécontente, Roman de moeurs conjugales“ Leon Daudet. Автор зображує жінку, вповні байдужу та холодно до половых зносин та взагалі до подружнього життя. З цього зринають між подругами повсякчасні невідповідності та „кваси“, невдоволення, паркання. На хвилю здасть ся—вищогоджуєть ся на домашньому огнищу. Сю погоду спроваджує хвороба дитини. Вона поєднує на хвилю розданих подругів, але обопільні відносини серця, полові пристрасті стоять таки на мертвій точці. Автор підійшов з належною вправою і пильною обсервацією та психологічною тонкістю до цього складного питання, але не подав його розв'язки.

І у високо-культурній Франції творять ся прилюдно погані, некультурні вчинки. Такого некультурного вчинку допустили ся французькі антисеміти супроти драми „Après-moi“ Henry Bernstein-a. Вуличними протестами, брідками й авантюрами допровадили до цього, що покликані чинники мусяли усунути сей твір зі сцени. Стало ся се вповні несприятливо, бо в драмі немає ніяких алюзій з національно-політичного боку, які могли б образувати чуття бунту Французів. Причина в тому тільки, що автором драми Жид „Après-moi“ се звичайна подружньо-любобна трагедія. Гуляка, марнотратник прогайнував майно своєї рідні. Бачить, що він своїм життям та поведінням затроєе життя своєї подруги. Вона без його може жити кращим життям. Хоче отже визволити її з цього гнилого оточення своїм самогубством. Але саме тоді, коли прикладає собі кульку, аби покінчити з собою, дізнаєть ся, що його подруга, яку він уважав вельми вірною і вповні невищою, сеї ночі поринула в обіймах коханця... Се сиренівенне вратує йому життя. Жінка стоїть перед альтернативою: або йти за марнотратним чоловіком за море до Америки, або втікати з коханцем. Але сиренівірена подруга волить таки йти за чоловіком.

Як бачимо, немає тут антисемітським кругам причини обурювати ся на сю драму. Таких річей з такими темами просунуло ся багато по різних сценах і нікому не приходило на думку піднімати такий крик... Драма з артистичного боку має поважні хибки, вже хоч би тільки вказати на саме закінчення; воно не ясне, чому якраз жінка вибрала зовсунутого чоловіка, а не коханця?

Великого признання зазнала драма „Le vieil Homme“, якої автор ЛНВістник 1912, кн. VI.

ром Georges de Porto-Riche. В драмі „Старий чоловік“ введена подружна трагедія, побудована на хоробливій змисловості і надмірній заздрості. Вельми змисловий муж і зазра жінка мають сина, який дозрів незвичайно швидко, головню в сих пристрастях, якими відзначали ся його родичі. Якось чинить ся так, що син увиходить у любовний контакт з розпусною жінкою, з якою теж і його батько мав любовні зносини. Коли викрили ся зносини вітця, заздрість спричинює катастрофу матери й сина...

Драма гарно побудована, характеристика осіб вірна, умотивованні подій переведені логічно і психологічно влучно.

В „Revue des deux Mondes“ зявили ся записки про Мопасана його камердинера від липня 1891 р. до кінця, значить до 3 липня 1893 р. Сї записки інтересні не тільки як причинки до біографії Мопасана, але вартісні вони і способом писання. Сї записки, по мойому — се артистичний привид справжнього життя, живий образ перед нами...

26 грудня вийшов Мопасан на прохід, але по кількох мінутах вернув ся вповні збентежений та вистрашений, божевільний... Заявив камердинерови, що біля цвинтаря побачив якогось духа, тим то просив його, аби йшов з ним. На другий день уявило ся йому, що при їдженню зайшов йому до легких кусник риби, тим то він мусить умирати... На новий рік 1892 р. став нарікати, що не може голити ся, бо перед його очима стоїть сумерк. Поїхав відвідати матір. Вернув вечером, повечеряв з апетитом і заснув твердо. О другій годині по півночі зчипив ся великий крик. Зриваєть ся камердинер і спішить до спальні, а Мопасан іде напроти нього зі страшною раною на шиї і говорить: „Вачите, що я вчинив. Я відрізав собі шию, се непомильний знак божевілья“. Прийшов другий слуга і лікар, позшивали та позвязували рану. Опісля перевезли його з Cannes до Парижа. Тут трохи поліпшило ся йому, але в цвітні божевілье змогло ся. Мопасан став докоряти своїму лакеєви, що буцім то сей прогнав його з Figar-a і очорнив його в небі. Опісля знову трохи поліпшило ся йому, але невдовзі прийшло божевілье і вже не полишало його, хйба часами на кілька хвилип, аж до самої смерти, яка визволила його з сьої темної ночі 3 липня 1893 р. В останніх днях говорив часто про свою недоведену до кінця женичку. Автор записок додає, що коли-б його подруже дійшло було до успішного закінченя то не було-б божевілья...

В англійським письменстві вельми оригінальну і цікаву збірку оповідань подав Oliver Onions п. з. „Widdershins“. Се короткі оповідання про духи та привиди. Герої сих оповідань ідуть на стрічу сонцю золотому, але воно перед ними ховаєть ся, затемнюєть ся; мандрівка їх до визначеної мети стає безуспішна, кінчаєть ся божевільем.. Автор проводить майстерно розвиток божевілья від уповні нормальної стадії до

ивонні аномального, затемненого завершення... Сі оповідання — найкраща поява в сучасній англійській літературі, яка доволі бідна на вартісні твори, хоч на книжковому ринку зриває величезна кількість романів, оповідань і поезій... В сій збірці є річ високої артистичної вартости, як от пр. *The Beckoning Fair one*".

П. ГРАБ.

Переспіви з шведських поетів.

Іван Валлім.

Втомлений розуме, годі
Тяжко конати—спочинь!
Зворушилось на споді
Люба, закохана тіль,—
Тіль мого рідного краю,
Вічного щастя і раю...
Глянь же і тихо спочинь!
Втомлені руки, не ждять ни
Долі, складіть ся нахрест!
Сили нема для молитви,—
Знучив мене важкий хрест...

Досить! Балаван я зволю;
Слова уже не промовлю...
Швидче складіть ся нахрест!
Втомлене серце, боролось
Ти так завзято, а мреш;
Згнинув могутній твій голос;
Але збери, що збереш,
Крозою полий ся живою;
Ну-мо в-останнє до бою,
Раз — і спокійно умреш!

Даніло Антсербом.

Як у спеку вийдеш вранці
Та й до пізна день поженеш,
Так зрадієш після праці,
Так легесенько зітхнеш.
А вечером тихим
Час настане віхам.
Де ти, мила?
Ждать не сила
Сяж вечером тихим.
Сонце вгріє, а дівчина
Сніг несе для холодку...
Тут я їй: „моя рибчино!“;
Вачу — любці по смаку

Жито наче море...
— „Пташко моя, доле!
Ти зі мною?“
— „Вік з тобою!“
Жито ж наче море.
Гуляй, косо; парить з неба,—
Нам робить про те не лінь...
Поклепан би — косить треба,
Перестиг давно ячмінь.
Ждем мерцій дозвілля.
Справити весілля.
Ну-мо, пташко!
Вдох не тяжко, —
Ждем мерцій дозвілля.